

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Kulturdvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 18. december 2014
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Morten Holland Heide
Sagsnr.: 2014-0032-1473
Dok.: 1308536

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 266 (Alm. del), som Folketingets Kulturdvalg har stillet til justitsministeren den 12. september 2014.

Mette Frederiksen

/

Christian Hesthaven

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 266 (Alm. del) fra Kulturudvalget:

”Vil ministeren oversende en oversigt, der viser Danmarks praksis sammenlignet med praksis i henholdsvis Sverige, Norge og Tyskland i forhold til

- niveauet for strafudmåling og tortgodtgørelse ved publicering af urigtige historier
- niveauet for strafudmåling og tortgodtgørelse ved bagvaskelse og krænkelse af privatlivets fred.”

Svar:

1. Som det fremgår af Justitsministeriets svar af 5. september 2014 på spørgsmål nr. 238 (Alm. del) fra Folketingets Kulturudvalg (2013-14), indeholder straffeloven ikke bestemmelser, der specifikt kriminaliserer mediers publicering af urigtige historier. Mediers publicering af urigtige historier vil imidlertid efter omstændighederne kunne indebære overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 27 om freds- og ærekrænkelser. Dette gælder særligt § 267 om ærekrænkelser og § 268 om bagvaskelse samt § 264 d om krænkelse af privatlivets fred.

Der henvises for så vidt angår strafniveauet efter straffelovens §§ 264 d og 267-268 i sager mod medier og niveauet for tortgodtgørelse til det ovennævnte svar på spørgsmål nr. 238 (Alm. del) fra Folketingets Kulturudvalg.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet anmodet myndighederne i Sverige, Norge og (via Udenrigsministeriet) Tyskland om følgende oplysninger om retstilstanden i det pågældende land:

- 1) Er der bestemmelser, der specifikt kriminaliserer det forhold, at et medie bringer en urigtig historie? Hvilke bestemmelser er der i givet fald tale om, og hvad er strafferammen og strafniveauet i praksis?
- 2) Kan der, uanset svaret på spørgsmål 1, straffes for mediers overtrædelse af bestemmelser som f.eks. ærekrænkelser, bagvaskelse eller krænkelse af privatlivets fred? Hvad er i givet fald strafferammen og strafniveauet i praksis? I den forbindelse oplyste Justitsministeriet om indholdet af den danske straffelovs § 267 om ærekrænkelser, § 268 om bagvaskelse og § 264 d krænkelse af privatlivets fred.
- 3) Hvilke muligheder er der for godtgørelse som krænkelse, og hvad er niveauet for en sådan godtgørelse i praksis?

3. Justitiedepartementet i Sverige har hertil oplyst følgende:

”I Sverige regleras den generella yttrandefriheten i en av våra grundlagar, regeringsformen. Två andra grundlagar, tryckfrihetsförordningen (TF) och yttrandefrihetsgrundlagen (YGL), reglerar specifikt yttrandefriheten i medierna. TF reglerar friheten att yttra sig i tryckt skrift, t.ex. böcker och tidningar, och YGL reglerar yttrandefriheten i medier som radio, TV; film och ljudupptagningar. YGL omfattar även delar av internet, nämligen, något förenklat, hemsidor knutna till traditionella medier och hemsidor som har ett s.k. utgivningsbevis. Så kallade sociala medier omfattas vanligen inte av TF/YGL.

Att ett medium omfattas av TF eller YGL medför en längre gående yttrandefrihet än vad som annars skulle vara fallet. Det finns dock gränser för vad man får uttrycka även i dessa medier – men det är endast de brott som särskilt anges i TF som kan leda till straffansvar när de begås i medier som omfattas av TF eller YGL. Bland dessa brott finns t.ex. förtal och förolämpning. Förtal och förolämpning är alltså straffbart även när brotten begås i t.ex. tv, radio och tidningar.

1. Det finns ingen bestämmelse som uttryckligen straffbelägger falska uppgifter eller berättelser i medier – oavsett om det rör sig om medier som omfattas av TF/YGL eller medier som inte gör det (främst de delar av internet som faller utanför TF/YGL).
2. För förtal är straffskalan böter, men om det är fråga om grovt förtal är straffskalan böter eller fängelse i högst två år. I praktiken döms det nästan alltid till dagsböter, även för grova brott. Det har dock förekommit att straffet har blivit villkorlig dom förenat med dagsböter.

För förolämpning är straffskalan böter eller fängelse i sex månader. I praktiken döms alltid till böter för detta brott.

Det finns inte något brott motsvarande kränkelse av privatlivets fred. En tidigare utredning, Yttrandefrihetskommittén, övervägde att införa ett brott avseende privatlivskränkning på TF/YGL:s område. Kommittén kom dock fram till att integritetskränkningar av allvarigare slag nästan bara förekom utanför TF/YGL:s tillämpningsområde och att det därför inte fanns tillräckliga skäl att införa ett sådant brott, som skulle kunna leda till att medierna blev onödigt försiktiga i sin publicistiska verksamhet. Kommittén ansåg dock att det fanns skäl för regeringen att överväga lagstiftning utanför TF/YGL:s område. Mot bakgrund av detta har regeringen tillsatt en utredning som har till uppdrag att utreda bland annat om det – utanför det område som omfattas av

TF/YGL – finns behov av ett utvidgat straffrättsligt skydd mot spridning av bilder eller andra uppgifter med ett integritetskänsligt innehåll.

Kränkande fotografering är dock straffbelagt och straffskalan är böter eller fängelse i högst två år. Detta brott avser dock bara själva fotograferingen och inte spridningen av bilder.

3. En person som har utsatts för förtal eller förolämpning har möjlighet att få skadestånd. Det finns ingen nedre eller övre gräns. I praxis har belopp om 25 000 – 100 000 kr förekommit när det har varit fråga om förtal som fått stor spridning i medierna.

[...]

Aktuella bestämmelser i brottsbalken:

Kränkande fotografering, 4 kap. 6 a §

Den som olovligen med tekniskt hjälpmedel i hemlighet tar upp bild av någon som befinner sig inomhus i en bostad eller på en toalett, i ett omklädningsrum eller ett annat liknande utrymme, döms för kränkande fotografering till böter eller fängelse i högst två år.

Till ansvar ska det inte dömas om gärningen med hänsyn till syftet och övriga omständigheter är försvarlig.

Första stycket gäller inte den som med tekniskt hjälpmedel tar upp bild av någon som ett led i en myndighets verksamhet.

Förtal, 5 kap. 1 §

Den som utpekar någon såsom brottslig eller klandervärd i sitt levnadssätt eller eljest lämnar uppgift som är ägnad att utsätta denne för andras missaktning, dömes för förtal till böter.

Var han skyldig att uttala sig eller var det eljest med hänsyn till omständigheterna försvarligt att lämna uppgift i saken, och visar han att uppgiften var sann eller att han hade skälig grund för den, skall ej dömas till ansvar.

Grovt förtal, 5 kap. 2 §

Är brott som i 1 § sägs att anse som grovt, skall för grovt förtal dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om uppgiften genom sitt innehåll eller den omfattning i vilken

den blivt spridd eller eljest var ägnad att medföra allvarlig skada.

Förolämpning, 5 kap. 3 §

Den som smädar annan genom kränkande tillmäle eller beskyllning eller genom annat skymfligt beteende mot honom, dömes, om gärningen ej är belagd med straff enligt 1 eller 2 §, för förolämpning till böter.

Är brottet grovt, dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.”

4. Det norske Justis- og beredskapsdepartementet har opplyst følgende:

”Spørsmål 1:

Det er ingen bestemmelse i den norske straffeloven som *spesifikt* kriminaliserer det forhold at media bringer videre en uriktig historie. En uriktig historie kan etter omstendighetene rammes av de alminnelige bestemmelsene om for eksempel ærekrenkelser (straffeloven §§ 246-254) eller av bestemmelsene om forseelser forøvet ved trykt skrift (straffeloven §§ 428-434). Andre straffebud kan også være aktuelle, for eksempel straffeloven § 135a om hatefulle ytringer. Hvorvidt historien er sann eller usann vil være et viktig moment ved vurderingen av om ærekrenkelsen mv. er straffbar, se straffeloven § 249.

Det kan bli tale om straffansvar for det eller de individer som har overtrådt den aktuelle straffebestemmelsen, og/eller for det eller de individer som har medvirket. Bestemmelsene om foretaksstraff i straffeloven §§ 48a og 48b åpner også for å straffe selve medieforetaket, men den praktiske hovedregel er at foretaksstraff ikke benyttes mot medievirksomheter.

Straffeloven § 431 om redaktøransvar hjemler et selvstendig straffansvar for redaktøren. Ansvar i § 431 er betinget av at redaktøren ville ha oppfylt skyldkravet i det prinsipale straffebudet (for eksempel § 247) dersom han hadde kjent innholdet i artikkelen etc. Formålet med redaktøransvaret er å ramme de tilfellene hvor medvirkningsstraff ikke kan benyttes fordi skyldkravet i det prinsipale straffebudet ikke er oppfylt. Hvis redaktøren faktisk kjente til innholdet i artikkelen og likevel lot den trykke, straffes han ikke etter § 431, men for medvirkning etter det prinsipale straffebudet. Straffeloven § 436 inneholder en definisjon av redaktørbegrepet.

Når det spesielt gjelder media, kan vi også nevne at det etter straffeloven § 247 annet punktum gjelder en forhøyet strafferamme ved ærekrenkelser forøvet i trykt skrift. Det kan

også nevnes at etter straffeloven § 254 gjelder det straffritak for teknisk personale.

Spørsmål 2:

I tabellen under har vi inntatt straffelovens bestemmelser om ærekrenkelser (§§ 246-248) og krenkelse av privatlivets fred (§ 390). *Strafferammene* fremgår av de enkelte bestemmelsene.

Når det gjelder *straffutmålingen* i praksis, dreier de fleste ærekrenkelsessaker i Norge i dag seg om erstatning, oppreisning og/eller mortifikasjon. Fængsels- og bøtestraff er lite aktuelt. Vi kan ikke se at det finnes saker fra Norges Høyesterett eller lagmannsrettene hvor det har blitt idømt straff for ærekrenkelser (§§ 246-248) de siste 20 år. Vi kan heller ikke se at det finnes saker fra Norges Høyesterett eller lagmannsrettene de siste 20 år hvor det er idømt straff for mediers overtredelse av § 390. For ordens skyld gjøres oppmerksom på at vi ikke har undersøkt praksis fra tingrettene.

Når det gjelder straffeloven § 135a, ble en mann i 2008 dømt til fængsel i 45 dager for å ha fremsatt rasistiske ytringer i et intervju med avisen VG, men det ble ikke reist straffesak mot avisen eller dens medarbeidere.

Straffelovens bestemmelser om ærekrenkelse og krenkelse av privatlivets fred
§ 246 Den som rettsstridig ved ord eller handling krenker en annens æresfølelse eller som medvirker dertil, straffes med bøter eller med fængsel inntil 6 måneder.
§ 247 Den som i ord eller handling optrer på en måte som er egnet til å skade en annens gode navn og rykte eller til å utsette ham for hat, ringeakt eller tap av den for hans stilling eller næring fornødne tillit, eller som medvirker dertil, straffes med bøter eller med fængsel inntil 1 år. Er ærekrenkelsen forøvet i trykt skrift eller i kringkastingssending eller ellers under særdeles skjerpene omstendigheter, kan fængsel inntil 2 år anvendes.
§ 248 Har den efter § 247 skyldige handlet mod bedre Vidende, straffes han med Fængsel indtil 3 Aar. Under særdeles formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes.
§ 390 Med bøter eller fængsel inntil 3 måneder straffes den som krenker privatlivets fred ved å gi offentlig meddelelse om personlige eller huslige

forhold.

§§ 250 og 254 får tilsvarende anvendelse.

Er forseelsen forøvet i trykt skrift, kan inndragning besluttes i samsvar med § 38.

Offentlig påtale finner bare sted når det begjæres av fornærmede og finnes påkrevet av almene hensyn.

Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at de overnevnte straffebestemmelsene er en del av någjeldende straffelov (straffeloven 1902). I løpet av 2015 vil ny straffelov (straffeloven 2005) tre i kraft, hvilket innebærer en del endringer i rettstilstanden. Den nye straffeloven viderefører ikke straffebudene om ærekrenkelser. Straffeloven §§ 135a og 390 videreføres, i hovedsak uten innholdsmessige endringer. Den nye straffeloven viderefører med visse endringer også §§ 428, 429, 430, 431, 433 og 436.

Når de gjelder de vurderinger som ble foretatt i forbindelse med ny straffelov – hvor altså ærekrenkelser ikke lenger vil være straffbare, viser vi til Ot.prp. nr. 22 (2008-2009) punkt 5.13 (redaktøransvar) og 5.14 (ærekrenkelser). Der er det også redegjort for gjeldende rettstilstand. Dokumentet finnes her: <http://www.regjeringen.no/en/dep/jd/dok/regpubl/otprp/2008-2009/otprp-nr-22-2008-2009-.html?id=540219>

Spørsmål 3:

Den norske skadeserstatningsloven § 3-6 inneholder regler om erstatning ved ærekrenking og krenking av privatlivets fred. Bestemmelsen er inntatt i tabellen under.

Skadeserstatningsloven

§ 3-6

Den som har krenket en annens ære eller privatlivets fred, skal, såfremt han har vist uaktsomhet eller vilkårene for straff er til stede, yte erstatning for den lidte skade og slik erstatning for tap i fremtidig erverv som retten under hensyn til den utviste skyld og forholdene ellers finner rimelig. Han kan også pålegges å betale slik erstatning (oppreisning) for skade av ikke økonomisk art som retten finner rimelig.

Er krenkingen forøvd i trykt skrift, og noen som har handlet i eierens eller utgiverens tjeneste er ansvarlig etter første ledd, hefter også eier og utgiver for erstatningen. Det samme gjelder oppreisning pålagt etter første ledd, med mindre retten av særlige grunner finner å burde fritta dem. Eier eller utgiver kan også pålegges slik ytterligere oppreisning som retten i forhold til dem finner rimelig. Norsk Rikskringkasting hefter på

tilsvarende måte når noen som handler i institusjonens tjeneste er ansvarlig etter første ledd for sending i kringkastingen. Det samme gjelder for annen institusjon som driver kringkasting.

I dom som går ut på straff eller mortifikasjon, kan retten tilplikte domfelte å betale til fornærmede et beløp til kunngjøring av dommen. Det samme gjelder ved domfelling etter straffelovens [§ 130](#).

Ansvar for krenking forøvd i blad eller tidsskrift som er trykt i riket, omfatter ikke den som bare har deltatt ved teknisk framstilling eller distribusjon av skriftet. Tilsvarende gjelder for kringkastingssending.

Man har «krenket en annens ære» i § 3-6 når den objektive gjerningsbeskrivelsen i straffeloven §§ 246-248 er oppfylt, og man har «krenket [...] privatlivets fred» når gjerningsbeskrivelsen i straffeloven § 390 er oppfylt.

Erstatningsutmålingen skal omfatte det faktiske økonomiske tap. Skadevolderen kan også pålegges å betale oppreisningserstatning for ikke-økonomisk tap, hvilket utmåles skjønnsmessig fra sak til sak.

Under har vi inntatt et utvalg av rettsavgjørelser fra Norges Høyesterett vedrørende erstatning og oppreisning for ærekrenkelser og krenking av privatlivets fred etter skadeserstatningsloven § 3-6.

Rt. 2014 s. 152: En mann av somalisk opprinnelse som hadde fått hjerneskade etter å ha blitt slått ned i en park, ble ikke tatt med av en ambulanse som kom til stedet. En av ambulansesjåførene reiste ærekrenkelsessak mot avisen Dagbladet som følge av avisens omtale av saken. Omtalen inneholdt grove beskyldninger om graverende og diskriminerende pasientbehandling. Høyesterett fant at omtalen var i strid med straffeloven §§ 246 og 247, og tilkjente ambulansesjåføren en oppreisning på kr. 200 000.

Rt. 2003 s. 928: Saken gjaldt krav om mortifikasjon av og oppreisning for ærekrenkende utsagn i avisen Tønsbergs Blad angående påstått manglende etterlevelse av boplikt i Tjøme kommune, jf. straffeloven § 247. Høyesterett fant at avisen hadde fremsatt en usann ærekrenkende beskyldning, og Tønsbergs Blad AS og ansvarlig redaktør ble dømt til å betale oppreisning på kr. 50 000.

Rt. 1999 s. 1541: En ikke-navngitt politimann, men som kunne gjenkjennes på et bilde i forbindelse med et oppslag i avisen Dagbladet med overskriften «Her slår politiet», ble tilkjent kr.

100 000 i oppreisning fra avisen for ærekrenkelse, jf. straffeloven § 247 og skadeserstatningsloven § 3-6. Etter rettens vurdering var avisen i utgangspunktet i sin fulle rett til å publisere materiale fra videofilmen som lå til grunn for oppslagene, men det var ikke undersøkt godt nok om det var lovlig grunnlag for politiets konkrete maktanvendelse.

Rt. 1994 s. 174: En kjøpmann hadde inngått avtale med en 63-årig dame om overtagelse av hennes leilighet. Avisen VG omtalte avtalen ved bl.a. å benytte karakteristikken "ren utbytting" og forøvrig på en måte som ikke ga et balansert bilde av avtalen. Retten fant at omtalen var i strid med straffeloven § 247 og kjøpmannen ble tilkjent kr. 200 000 i oppreisning og kr. 200 000 i erstatning.

Rt. 1987 s. 764: Avisen VG bragte uriktige påstander om borerigger produsert ved et norsk verksted. Påstandene var i strid med straffeloven § 247. Journalisten og redaktøren ble pålagt et oppreisningsansvar på kr. 25 000 hver, og avisen ble tilpliktet å betale oppreisning på kr. 700 000.

Rt. 2007 s. 687: To tidligere Big Brother-deltakere krevde økonomisk oppreisning av ukebladet Se og Hør for tre reportasjer som de hevdet innebar en rettsstridig krenking av deres privatliv. Se og Hør og redaktøren ble dømt til å betale oppreisning til hver av de to med henholdsvis kr 160.000 og kr 30.000. Journalisten som sto bak de to første reportasjene ble dømt til å betale kr 10.000 til hver av de to, mens journalisten bak den tredje reportasjen ble dømt til å betale kr 20.000 til den ene deltakeren.

For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at den nye straffeloven ikke avskjærer muligheten til å kreve erstatning og oppreisning for ærekrenkelser. Det vil kunne fremdeles kunne kreves erstatning og oppreisning for ærekrenkelser (og krenking av privatlivets fred) selv om ærekrenkelser ikke lenger er straffbare.”

Det norske Justis- og beredskapsdepartementet har etterfølgende opplyst, at Norges Høyesterett den 9. desember 2014 afsagde dom i en sag vedrørende §§ 3-6 i den norske skadeserstatningslov. Justis- og beredskapsdepartementet har bl.a. sendt følgende korte omtale af dommen:

”HR-2014-02398-A: Saken gjaldt krav fra en tidligere kirurg ved Nordlandssykehuset om oppreisningserstatning for ærekrenkende utsagn i en artikkelserie i Avisa Nordland. Avisen hadde blant annet omtalt to operasjoner som kirurgen hadde foretatt sammen med en kollega på to navngitte kvinner hvor det forelå mistanke om kreft i bukspyttkjertelen. Legene ble beskyldt for å ha begått grove feil ved – uten grunn – å ha

operert friske personer og påført dem ubotelig skade ved å fjerne viktige organer. Høyesterett konkluderte med at fremstillingen av operasjonen i avisen var i strid med den objektive gjerningsbeskrivelsen i straffeloven § 247, og tilkjente kirurgen oppreisningserstatning på kr. 400.000.”

5. Den danske Ambassade i Berlin har på baggrund af oplysninger fra Forbundsjustitsministeriet oplyst følgende:

”Strafferetlige bestemmelser ved udbredelsen af falske oplysninger i medierne

Der findes i Tyskland strafferetlige bestemmelser, der kommer i betragtning i sådanne tilfælde. Udover at forholde sig til de urigtige oplysninger, kræves der yderligere forudsætninger.

De relevante bestemmelser i straffeloven (*Strafgesetzbuch*, i det følgende forkortet **StGB**) omhandler æreskrænkelser §§ 185-188. Hvilken konkret bestemmelse, der finder anvendelse, beror på sagens forhold og en individuel vurdering.

Krænkelse ifølge § 185 StGB: Udbredelsen af en usand historie i medierne opfylder bestemmelserne i § 185, hvis der udbredes en negativ værdidom (*Werturteil*) om den berørte person. Værdidomme er udtalelser, der er præget af subjektive overbevisninger eller meninger, og derfor ikke kan være enten sande eller falske, men kun ifølge en personlig vurdering kan være sande eller falske (jf. afgørelse ved Forbundsforfatningsdomstolen fra 22.6.1982, 1 BvR 1376/79). Strafferammen er fængsel i op til to år eller bødestraf.

Bagvaskelse ifølge § 186 StGB: Den, som hævder eller udbreder noget – f.eks. gennem medierne – om en anden person, som er egnet til at foragte eller nedgøre denne person i den offentlige diskurs, overtræder § 186, hvis påstanden ikke kan bevises som værende rigtig. Den objektive strafbarhed i denne straffelovsovertrædelse afhænger af den manglende dokumentation for påstanden.

Ordlyden i § 186 er:

§ 186 Bagvaskelse (*Üble Nachrede*)

Den, som hævder eller udbreder noget – f.eks. gennem medierne – om en anden person, som er egnet til at foragte eller nedgøre denne person i den offentlige diskurs, hvis påstanden ikke kan bevises som værende rigtig, straffes med fængsel i indtil ét år eller med bøde. Hvis forholdet er sket offentligt eller gennem udbredelsen i medier (jf. § 11, afsnit 3) er straffen op til to års fængsel eller bøde.

Injurier ifølge § 187 StGB: Sker udbredelsen af denne påstand, som har til hensigt at foragte eller nedgøre en person i den offentlige diskurs eller for at skade personens ry, ydermere mod bedre vidende, dvs. straffeovertræderen udbreder påstanden med viden om, at oplysningen er usand, kommer der tillige en overtrædelse af § 187 StGB, injurier, på tale.

Denne bestemmelse lyder:

§ 187 Injurier (*Verleumdung*)

Den, som mod bedre vidende fremsætter eller udbreder en påstand om en anden person, som er egnet til at foragte, nedgøre personen i det offentlige diskurs eller skade personens ry, straffes med fængsel i op til to år eller med bøde. Hvis overtrædelser sker offentligt, i en forsamling eller ved udbredelsen i medier (jf. § 11, afsnit 3) er straffen fængsel indtil fem år eller bødestraf.

Til en dom for injurier (§ 187 StGB) er det nødvendigt, at det usande i påstanden er bevist og at lovovertræderen havde sikkert kendskab om det usande i den fremsatte påstand.

Til en dom for bagvaskelse (§ 186 StGB) er det dog tilstrækkeligt, hvis påstandens sandhed ikke er bevist. Det er således ikke nødvendigt over for lovovertræderen at bevise usandheden i den fremsatte påstand.

Bagvaskelse og injurier mod personer inden for det politiske liv, jf. § 188 StGB: Der er tale om skærpene omstændigheder, hvis fremsættes en usand historie med fokus på en person inden for det politiske liv. Strafferammen er fængsel fra tre måneder til fem år. Er der tale om æreskrænkelser under samme forudsætninger, er strafferammen fængsel fra seks måneder til fem år.

Retsstatistik

Retsstatistikken indeholder ingen oplysninger om hvilke af ovennævnte bestemmelser, der overtrædes specifikt inden for medierne. Alment betraget kan der oplyses følgende:

	<u>Politianmeldelser i 2012</u>	<u>Domsafsigelser 2012</u>
§§ 185-189:	216.528	23.517 (heraf 20.101 voksne personer)
§ 185:	185.042	23.011
§ 186:	12.513	242
§ 187:	18.721	254
§ 188:	158	4
§ 189 (om af-	94	6

døde):		
--------	--	--

Kriminologisk set bemærkes det i Justitsministeriet, at anmeldelsesparatheden i befolkningen nok er lav. Af alle anmeldte tilfælde kommer kun få til en domsafsigelse, da der hyppigt henvises til den private/civilretlige klagevej eller sagerne indstilles pga. sagens ubetydelighed.

Strafudmålingen i de afsagte domme vil som regel være bødestraf. Af de i 2012 afsagte domme ifølge § 185 (krænkelser) blev 1.001 eller 4,8 % straffet med fængsel, heraf 659 gjort betinget. Bødestrafen udmåles som en dagbøde og befinder sig i det nedre område:

20.101 bødestrafte for krænkelser (voksne) blev fordelt på:

3.192 med 5-15 dagbøder (ca. 16%)
 8.793 med 16-30 dagbøder (ca. 44%)
 7.511 med 31-90 dagbøder (ca. 37%)
 591 med 91-180 dagbøder (ca. 3%)
 14 med 181-360 dagbøder.

Bagvaskelse (§ 186 StGB): 235 dømte iht. bestemmelserne for voksne, heraf fire som fængsel og 231 som bødestraf.

Injurier (§ 187 StGB): 236 dømte iht. bestemmelserne for voksne, heraf 15 som fængsel og 221 som bødestraf.

Overtrædelse i forbindelse med krænkelser af privatlivets fred, §§ 201-206 StGB

Det afhænger af, hvorledes privatlivets fred er overtrådt. Grundlæggende reguleres det i straffelovens kapitel 15, omhandlende de personlige livsområder og hemmeligholdelse af disse. Her kan særligt nævnes krænkelser af ordets fortrolighed (§ 201), krænkelser af det private liv ved billedoptagelser (§ 201a), krænkelser af brevhemmeligheden og personlige informationer (§ 202a) samt opfangning af informationer (§ 202b).

Strafferammen ved forhold ifølge straffelovens kapitel 15 varierer afhængig af overtrædelsen mellem fængsel i ét, to, tre eller fem år eller bødestraf.

Også her har retsstatistikken ingen særlige oplysninger om overtrædelser i medierne, men udelukkende almene oplysninger:

	<u>Politianmeldelser i 2012</u>	<u>Domsafsigelser i 2012</u>
§ 201:	704	79
§ 201a:	4.108	185

§ 202:	3.619	21
§ 202a:	12.568	58
§ 202b:	364	5
§ 202c:	2.977	1
§ 203:	473	15
§ 204:	14	3
§ 206:	1.625	220

Civilretlige krav

Der henvises i det følgende til Bürgerliches Gesetzbuch, the German Civil Code, som kan læses på engelsk her: http://www.gesetze-im-internet.de/englisch_bgb/englisch_bgb.html#p3427.

Ved siden af de strafferetlige komponenter kan der stilles private erstatningskrav samt krav om fjernelse af de urigtige oplysninger, hvis et juridisk gode jf. § 823, Bürgerliches Gesetzbuch er overtrådt.

“§ 823 Erstatningsansvar

(1) En person, der forsætligt eller uagtsomt uretmæssigt skader liv, legeme, helbred, frihed, ejendom eller anden rettinghed for en anden person er erstatningsansvarlig over for den anden part for tab som følge heraf.

(2) Den samme pligt påhviler en person, der overtræder en bestemmelse, der har til formål at beskytte en anden person. Hvis bestemmelsen ifølge sit indhold kan være overtrådt, selv om der ikke foreligger forsæt eller uagtsomhed, ifaldes der kun erstatningsansvar i tilfælde af forsæt eller uagtsomhed.” [Oversat til dansk af Justitsministeriet].

Beskyttelsen ifølge § 823 omfatter ligeledes den ”Almindelige Personlighedsret”. Beskyttelsen omfatter den enkeltes ret til agtelse af vedkommendes personlige og sociale identitet såvel som udfoldelsen af sin personlighed. Den Almindelige Personlighedsret beskytter også æren og retten til en informationsmæssig selvbestemmelse, hvorved det grundlæggende er op til enhver at bestemme, hvilke personlige oplysninger, der skal offentliggøres.

Indtræder der en ulovlig situation, kan der iht. § 823 sammen med § 1004 begæres fjernelse af oplysningerne samt ophør af videre udbredelse, tilbagekaldelse af ærekrænkende påstande og en korrektur af påstanden. Der kan også begæres en supplerende af eventuelt mangelfulde påstande, som placerer den berørte i et dårligt lys.

Ved en krænkelse af den Almindelige Personlighedsret ud over dette, kan anklageren forlange erstatning af formueskader, jf. §

823 og § 249 og erstatning for immaterielle skader, hvis der foreligger en tungtvejende krænkelse af Personlighedsretten og begrænsningen i Personlighedsretten ikke på andre tilfredsstillende måder kan udlignes.

Ikke alle begrænsninger i den Almindelige Personlighedsret er retsligt betraget en relevant krænkelse. Der er i tysk civilret tale om sagsforhold, som vil bero på et konkret skøn. Derfor skal det ulovlige i et indgreb kunne bevises. Indgreb i menneskers intimsfære, som omfatter den højstpersonlige og private livsudfoldelse som f.eks. fortrolige breve, er til enhver tid forbudt. Ved indgreb i social- eller privatsfæren underkastes den ulovlige personlighedskrænkelse en omfattende afvejning af personlige ejendele og interesser. Privatsfæren defineres som det afgrænsede område, som andre mennesker kun har adgang til ved tilsagn fra den berørte og som er udelukket fra offentligheden. Privatsfæren er det selvbestemmende værn ved offentliggørelsen af private livsforhold. Socialsfæren er bredere defineret og afskærmer menneskets særpræg i dets relationer til omverdenen som f.eks. beskæftigelse, offentlighed og økonomisk virke. Ved afvejningen modsvares graden af personlighedsretskrænkelsen i de forskellige områder af omverdenen med interessen herfor i offentligheden. Ved domsafsigelser tages der hensyn til, i hvilket omfang en berørt person kan identificeres og hvor stort et kendskab til personen, der er tale om.

Sager ved det Tyske Pressenævn

I tilgift til de oven for nævnte retslige bestemmelser, er der til enhver tid mulighed for at indgive klage over journalistiske bidrag i aviser, tidsskrifter og i deres online-formater til det tyske pressenævn og anmode om en presseetisk afgørelse. Det tyske pressecodex kan læses på engelsk her:

http://www.presserat.de/fileadmin/user_upload/Downloads_Da-teien/Pressekodex13english_web.pdf

Codex'et indeholder 16 målestokke for journalistisk arbejde til sikring af overholdelse af fagets etiske forpligtelser. Codex'et indeholder endvidere retningslinjer for dementi og korrigerende af urigtige oplysninger. Der blev iflg. Nævnet i 2013 indgivet 1.347 klager, heraf 80 % fra privatpersoner og 20 % fra foreninger, partier eller virksomheder.”